

Bruxelles, 9. ožujka 2023.
(OR. en)

7248/23

COPS 122
CFSP/PESC 410
DEVGEN 56
CONUN 78
ENER 110
CLIMA 118
SUSTDEV 41
ENV 220
ONU 21
RELEX 324

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 6233/23

Predmet: Zaključci Vijeća o klimatskoj i energetskej diplomaciji

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o klimatskoj i energetskej diplomaciji, koje je Vijeće odobrilo na sastanku održanom 9. ožujka 2023.

Zaključci Vijeća o klimatskoj i energetskej diplomaciji

„Poticanje klimatske i energetske diplomacije EU-a u ključnom desetljeću”

1. Posljedice triju kriza koje pogađaju naš planet, tj. klimatskih promjena, gubitka bioraznolikosti i onečišćenja, globalna su i egzistencijalna prijetnja koja posebno pogađa najranjivije skupine, povećava siromaštvo i nejednakost te utječe na stabilnost. Stoga je klimatska i energetska diplomacija EU-a ključna sastavnica vanjske politike EU-a. EU je odlučan u namjeri da s partnerima diljem svijeta u okviru naše klimatske i energetske diplomacije surađuje na: provedbi Pariškog sporazuma; ograničavanju porasta globalne temperature na 1,5 °C u usporedbi s predindustrijskim razinama; pružanju potpore najranjivijim skupinama, posebno u najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, u prilagodbi učincima klimatskih promjena; povećanju zajedničkih financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena. EU će također nastaviti podupirati pravednu tranziciju prema klimatski neutralnim i otpornim gospodarstvima i društvima, u skladu s Programom održivog razvoja do 2030. i Akcijskim planom iz Addis Abebe o razvojnom financiranju. U tom kontekstu EU naglašava važnost snažnog multilateralnog pristupa utemeljenog na pravilima, u čijem je središtu UN, za uspješno suočavanje s tim globalnim izazovima.
2. Nezakoniti, ničim izazvani i neopravdani agresivni rat Rusije protiv Ukrajine koji predstavlja očito kršenje Povelje UN-a uzrokovao je neopisivu ljudsku patnju, golemu štetu u okolišu i povećane rizike za nuklearnu sigurnost u Ukrajini. To je dovelo do krize u području energetske sigurnosti i opskrbe hranom s globalnim učincima. Vijeće odbija uporabu energije i hrane kao oružja. EU će postupno i što prije ukinuti svoju ovisnost o uvozu plina, nafte i ugljena iz Rusije. EU je u potpunosti predan nastavku pružanja potpore partnerima, osobito Ukrajini, među ostalim u odgovoru na rusko sustavno uništavanje kritične infrastrukture Ukrajine, a posebno energetskog sustava. EU će doprinijeti potrebama Ukrajine za oporavak i otpornost te će joj pomoći u dugoročnoj gospodarskoj i energetskej tranziciji. Ozelenjivanje obnove Ukrajine može poslužiti kao jedan od temelja bolje povezanosti Ukrajine s EU-om.

3. S obzirom na nalaze Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC), Vijeće snažno naglašava da klimatska kriza zahtijeva neposredno, hitno, ubrzano djelovanje i veće ambicije. Snažne i ambiciozne mjere ublažavanja najbolji su alat za sprečavanje povećanih potreba za prilagodbom, kao i gubitaka i štete povezanih s negativnim učincima klimatskih promjena. Rješenja su dostupna u svim sektorima koji bi mogli, zajedno, prepoloviti sve emisije stakleničkih plinova do 2030., kako je naveo IPCC. Vijeće potiče partnere da iskoriste mogućnosti za ostvarenje održivog gospodarskog rasta i radnih mjesta.
4. Zajednička svjetska nastojanja da se postignu nulte neto stope emisija mogla bi znatno smanjiti porast temperature, ali stvarne politike i ulaganja i dalje su u velikoj mjeri nedostatni za sigurno ostvarivanje cilja iz Pariza u pogledu temperature. Ograničavanjem porasta temperature na 1,5 °C znatno bi se smanjili učinci klimatskih promjena. U tom kontekstu Vijeće hitno poziva na pojačano globalno djelovanje i ambicije u ovom ključnom desetljeću, u skladu s analizama IPCC-a: ograničavanje zagrijavanja na oko 1,5 °C zahtijeva da globalne emisije stakleničkih plinova dosegnu vrhunac najkasnije do 2025. i da se smanje za 43 % do 2030. u odnosu na 2019. Kad je riječ o metanu, potrebno je uložiti zajedničke napore kako bi se do 2030. globalne emisije metana smanjile za najmanje 30 % u odnosu na razine iz 2020.

5. Vijeće poziva sve zemlje, posebno one s najvećim emisijama i članice skupine G-20, da udvostruče napore koje ulažu u donošenje i provedbu ambicioznih klimatskih i energetske politike usklađenih s ciljem od 1,5 °C. U tom kontekstu Vijeće poziva sve zemlje, posebno one koje to još nisu učinile, da što prije 2023. i puno prije konferencije COP 28 predstavljaju svoje nove ili ažurirane nacionalno utvrđene doprinose s jačim, ambicioznijim i apsolutnim ciljevima smanjenja emisija na razini cijelog gospodarstva. Ti bi se doprinosi trebali temeljiti na konkretnim politikama i mjerama za njihovu provedbu. EU je predan brzom operacionalizaciji ambicioznog programa rada za ublažavanje klimatskih promjena kao važnog instrumenta za hitno povećanje ambicija u pogledu ublažavanja klimatskih promjena i njihove provedbe u ovom ključnom desetljeću, kako bi se promicale čvrste politike i istražilo kako različiti sektori i pravedna energetska tranzicija mogu doprinijeti ambicioznom djelovanju u području klime i jačanju obveza. Vijeće također poziva zemlje da što prije predstavljaju izvješća o prilagodbi te da predstavljaju ili ažuriraju svoje dugoročne strategije za razvoj u smjeru niskih razina emisija stakleničkih plinova s ciljem postizanja nulte neto stope emisija do 2050. EU potiče ambicioznije smanjenje emisija u svim sektorima i pozdravlja obveze preuzete u sektorima kao što je promet, uključujući pomorski i zračni promet.
6. Svijet ove godine ima jedinstvenu priliku predstaviti napredak i pružiti dodatne smjernice za sljedeću generaciju nacionalno utvrđenih doprinosa te raditi na postizanju ciljeva Pariškog sporazuma, posebno putem sastanka na vrhu o klimatskim ambicijama, uz drugi sastanak na vrhu o ciljevima održivog razvoja koji je glavni tajnik UN-a sazvao u rujnu i političku fazu globalnog pregleda stanja na konferenciji COP 28 UNFCCC-a koja će se održati u Ujedinjenim Arapskim Emiratima. U tom kontekstu EU pozdravlja izvješće glavnog tajnika UN-a „Naš zajednički program” i najavljeni sastanak na vrhu o budućnosti, zakazan za 2024., kao poticaje za stimuliranje daljnjeg globalnog djelovanja putem uključivog i učinkovitog multilateralnog pristupa.

7. Sam EU poduzima kategorične i odlučne mjere za smanjenje neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razinu iz 1990., kako bi se najkasnije do 2050. postigla klimatska neutralnost i, nakon toga, nastojale ostvariti negativne emisije. Kako je navedeno u zaključcima Vijeća od 24. listopada 2022. Vijeće je spremno, što je prije moguće nakon zaključenja pregovora o ključnim elementima paketa „Spremni za 55 %”, prema potrebi ažurirati nacionalno utvrđene doprinose EU-a i njegovih država članica u skladu s točkom 29. Klimatskog pakta iz Glasgowa i točkom 23. provedbenog plana iz Sharm el-Sheikha kako bi se uzela u obzir uloga konačnog ishoda ključnih elemenata paketa „Spremni za 55 %” u provedbi glavnog cilja EU-a koji je Europsko vijeće potvrdilo u prosincu 2020. EU postavlja svoj klimatski cilj u skladu s Europskim zakonom o klimi. Komisija u tu svrhu i najkasnije u roku od šest mjeseci od prvog globalnog pregleda stanja prema potrebi podnosi zakonodavni prijedlog na temelju detaljne procjene učinka. Vijeće poziva Visokog predstavnika i Komisiju, kao i države članice EU-a da u okviru naše klimatske diplomacije pozovu zemlje da utvrde velike ambicije za sljedeći krug nacionalno utvrđenih doprinosa nakon 2030., znatno prije konferencije COP 30 koja će se održati 2025. S obzirom na to da je sustav EU-a za trgovanje emisijama ključan element odgovora politika EU-a, EU potiče partnere da uspostave i prošire vlastite instrumente za određivanje cijena ugljika kako bi se emisije djelotvorno i učinkovito smanjile.
8. Vijeće snažno naglašava ključnu važnost jačanja mjera prilagodbe i otpornosti diljem svijeta te hitnu potrebu za povećanjem djelovanja i potpore u pogledu izbjegavanja, najvećeg mogućeg smanjenja i uklanjanja gubitaka i štete nastalih zbog utjecaja klimatskih promjena. Vijeće također naglašava važnost nacionalnog i lokalnog planiranja prilagodbe kako bi se poduprla djelotvorna lokalna provedba, kao i važnost postizanja globalnog cilja prilagodbe. U tom kontekstu Vijeće podupire potpunu i djelotvornu operacionalizaciju mreže iz Santiaga, provedbu Okvira iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa i njegovo preispitivanje u sredini programskog razdoblja, koje će se provesti 2023., te poboljšanu provedbu nacionalnih planova prilagodbe.

9. Vijeće potvrđuje predanost EU-a pružanju potpore najranjivijima, posebno u najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, te jačanju postojeće mreže institucija koje trenutačno pružaju pomoć i omogućavaju izgradnju kapaciteta zemljama u razvoju u okviru pripreme za utjecaje klimatskih promjena i odgovora na njih. U tom duhu EU i njegove države članice ističu poziv konferencije COP 26 u Glasgowu na to da se do 2025. barem udvostruči zajedničko osiguravanje financiranja borbe protiv klimatskih promjena usmjereno na prilagodbu za zemlje u razvoju u odnosu na razine iz 2019.
10. Vijeće poziva EU i njegove države članice da nastave povećavati financijska sredstva za prilagodbu i otpornost na klimatske promjene, s naglaskom na najranjivije, putem zajedničkih inicijativa Tima Europa i drugih međunarodnih instrumenata kao što je globalni sustav zaštite od klimatskih rizika skupina V-20 i G-7. EU snažno podupire poziv glavnog tajnika Ujedinjenih naroda da se u sljedećih pet godina ostvari univerzalna pokrivenost sustavima za rano upozoravanje, kojima se spašavaju životi, među ostalim povećanom potporom Inicijativi za rizike od klimatskih promjena i sustave ranog upozoravanja (CREWS) i putem Instrumenta za financiranje sustavnog promatranja.
11. Vijeće poziva EU i njegove države članice da nastave konstruktivno sudjelovati u raspravama o novim mehanizmima financiranja, među ostalim o fondu, kako bi se zemljama u razvoju koje su posebno ranjive pomoglo da odgovore na gubitke i štetu povezane s negativnim učincima klimatskih promjena. Vijeće poziva sve partnere, iz svih regija, koji to mogu učiniti i koji nisu dio tradicionalne baze pružatelja financijskih sredstava za razvoj, da prošire svoju potporu te da utvrde nove izvore financiranja, uključujući inovativne izvore, jačanjem komplementarnosti, sinergija, usklađenosti i koordinacije te radom na popunjavanju prioritetnih praznina u postojećem mozaiku rješenja i institucija.

12. S obzirom na suštinske međuovisnosti klimatskih promjena, gubitak bioraznolikosti i degradaciju zemljišta, uključujući dezertifikaciju, i promjenu hidrološkog ciklusa, Vijeće poziva EU i njegove države članice da nastave pojačavati mjere, među ostalim financiranje za bioraznolikost i prirodna rješenja te partnerstva. Vijeće prepoznaje ključnu ulogu oceana i njihove funkcije „plavog ugljika” te hitnu potrebu za zaštitom, očuvanjem i obnovom kopnenih ekosustava, uključujući šume i ekosustave kopnenih i obalnih voda, radi ublažavanja utjecaja klimatskih promjena te prilagodbe i izgradnje otpornosti na njih. Vijeće također prepoznaje potrebu za sveobuhvatnim pristupom izazovima povezanim s vodama te pozdravlja Konferenciju UN-a o vodama 2023. Vijeće potvrđuje potrebu za pojačanim djelovanjem u području voda i predano je poticanju budućeg akcijskog plana za vode u okviru svoje klimatske i energetske diplomacije. Nadalje, Vijeće naglašava važnost okončanja onečišćenja plastikom. Vijeće također naglašava važnost zaštite kulturne baštine od razornih učinaka klimatskih promjena i ekstremnih vremenskih uvjeta.
13. Vijeće pozdravlja globalni okvir za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, koji je ključni sporazum usvojen na konferenciji Ujedinjenih naroda o bioraznolikosti (15. konferencija (COP 15) stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti) i okvir za globalno djelovanje u području bioraznolikosti do 2030. i nakon, te poziva na njegovu djelotvornu provedbu, među ostalim podnošenjem visokokvalitetnih nacionalnih strategija i akcijskih planova za bioraznolikost dovoljno rano da bi mogli biti razmotreni na konferenciji COP 16 UN-ove Konvencije o bioraznolikosti. Kao i s Pariškim sporazumom, tim se okvirom do 2050. otvara put prema klimatski neutralnom i otpornom svijetu koji pozitivno utječe na prirodu.

14. Vijeće pozdravlja predanost udvostručenju vanjskog financiranja EU-a za razdoblje 2021. – 2027. koje sada iznosi 7 milijardi eura i usmjereno je na bioraznolikost, posebno u najranjivijim zemljama, kao i slične obveze koje su neke države članice EU-a preuzele prije i tijekom konferencije COP 15 UN-ove Konvencije o bioraznolikosti, no istodobno priznaje da su potrebna znatna dodatna sredstva i ulaganja iz svih zemalja i izvora, kao i činjenicu da je potrebno izbjegavati ulaganja koja bi mogla negativno utjecati na bioraznolikost i prirodu.
15. EU, uz svoje države članice i Europsku investicijsku banku (EIB), najviše doprinosi javnom financiranju borbe protiv klimatskih promjena diljem svijeta te je i dalje potpuno predan tome da doprinosi postizanju zajedničkog cilja od 100 milijardi američkih dolara što je prije moguće, a do 2025., kako bi se poduprlo djelovanje u području klime u zemljama u razvoju, te poziva druge donatore da pojačaju napore u tom pogledu. EU-ova strategija Global Gateway i pristup Tima Europa ključni su instrumenti za osiguravanje održivih ulaganja u partnerskim zemljama EU-a.
16. Vijeće naglašava hitnost usklađivanja financijskih tokova s ciljevima Pariškog sporazuma, znatno veće mobilizacije financiranja borbe protiv klimatskih promjena na svjetskoj razini, povećanja održivog financiranja u zemljama s niskim i srednjim dohotkom te usmjeravanja odgovarajuće potpore, posebno prema najsiromašnijima i najranjivijima u najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju. U tom kontekstu Vijeće naglašava važnost ubrzanja mobilizacije privatnog financiranja za projekte ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima, za infrastrukturu otpornu na klimatske promjene i druge razvojne aktivnosti te globalna javna dobra. Vijeće naglašava potrebu za uključivanjem ministarstava financija u taj rad, među ostalim putem Koalicije ministara financija za djelovanje u području klime, kako bi se ubrzale zelene tranzicije i postigla opsežna mobilizacija financijskih sredstava u skladu s ciljevima iz Pariza. Vijeće će nastojati osigurati poseban prostor za raspravu o usklađivanju financijskih tokova, u skladu s putem ka niskoj razini emisija stakleničkih plinova i razvojnim putem otpornim na klimatske promjene, među ostalim na konferenciji COP 28 u Dubaiju. Vijeće pozdravlja tekući rad Stručne skupine na visokoj razini za povećanje održivog financiranja u zemljama s niskim i srednjim dohotkom radi provedbe vanjske dimenzije europskog zelenog plana i razvoja plana za kružno financiranje.

17. Poboljšanje pristupa financiranju za djelovanja u području klime i smanjenje troškova financiranja za projekte ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima u zemljama koje su najosjetljivije na klimatske promjene, uzimajući u obzir njihovu opterećenost dugom, ključni su za zajednički cilj povećanja financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena i postizanje ciljeva održivog razvoja. Vijeće stoga pozdravlja poziv upućen na konferenciji COP 27 u Sharm El-Sheikhu svim dionicima multilateralnih razvojnih banaka i međunarodnih financijskih institucija da provedu reformu praksi i prioriteta multilateralnih razvojnih banaka te da sve financijske tokove usklade s razvojnim putovima koji su klimatski neutralni i otporni na klimatske promjene te poziva na uspostavu jasnog vremenskog okvira. Vijeće također potiče multilateralne razvojne banke da poboljšaju tehničko stručno znanje koje nude zemljama u razvoju kako bi one razradile, među ostalim, projekte energetske tranzicije koji će privući domaće i strane privatne ulagače.
18. Vijeće pozdravlja preporuke neovisnog stručnog povjerenstva skupine G-20 iz neovisnog preispitivanja okvira za adekvatnost kapitala multilateralnih razvojnih banaka i podupire njihovu brzu provedbu. Vijeće poziva multilateralne razvojne banke da, nakon pažljive analize implikacija primjenjivih preporuka, te preporuke provedu a da pritom ne ugroze svoj status povlaštenog vjerovnika, visoke kreditne rejtinge i dugoročnu financijsku stabilnost. Kao članovi odbora multilateralnih razvojnih banaka i međunarodnih financijskih institucija predstavnici EU-a i njegovih država članica koordinirat će se kako bi potaknuli i podržali ambiciozne prijedloge za daljnje usklađivanje strategija multilateralnih razvojnih banaka i međunarodnih financijskih institucija s ciljevima Pariškog sporazuma i za znatno povećanje financijskih sredstava za borbu protiv klimatskih promjena, a Vijeće pozdravlja ambiciju Europske investicijske banke (EIB) u tom pogledu. Vijeće sa zanimanjem iščekuje rasprave o takvim pitanjima, među ostalim o razvojnom planu Svjetske banke, na proljetnim i godišnjim sastancima MMF-a i Svjetske banke 2023., te će konstruktivno sudjelovati kako bi se osiguralo da rasprave daju pozitivan doprinos daljnjim razgovorima, među ostalim na konferenciji COP 28 u Dubaiju. Vijeće također podupire ulogu MMF-a u pomaganju svojim članovima da se suoče sa strukturnim izazovima politika povezanih s klimom te pozdravlja činjenicu da su pitanja klimatskih promjena uključena u postojeće kreditne instrumente MMF-a putem Fonda za otpornost i održivost.

19. Vijeće sa zanimanjem iščekuje sastanak na vrhu „Pakt o globalnom financiranju” koji će se održati u lipnju 2023. u Parizu i koji bi, među ostalim, trebao biti usmjeren na veću mobilizaciju financiranja borbe protiv klimatskih promjena i iskorištavanje novih izvora financiranja za zemlje osjetljive na klimatske promjene poboljšanjem uvjeta za ulaganja.
20. EU i njegove države članice nastavit će razvijati blisku suradnju s ambicioznim partnerima i organizacijama na globalnoj pravednoj tranziciji prema klimatskoj neutralnosti. Vijeće pozdravlja partnerstva za pravednu energetska tranziciju (JETP) u kontekstu skupine G-7 s Južnom Afrikom, Indonezijom i Vijetnamom te je predano operacionalizaciji tih partnerstava. Vijeće također podupire tekući rad na drugim JETP-ovima. Vijeće sa zanimanjem iščekuje snažan angažman svih dotičnih partnerskih zemalja koji je potreban za preobrazbu na nacionalnoj razini. Uz JETP-ove, Vijeće poziva Visokog predstavnika i Komisiju da se nadovežu na postojeće inicijative i istraže mogućnosti za jačanje suradnje sa zemljama koje se u velikoj mjeri oslanjaju na fosilna goriva, posebno ugljen, osobito na zapadnom Balkanu, u istočnom susjedstvu i južnom susjedstvu te sa zemljama u razvoju i zemljama sa srednjim dohotkom s visokim emisijama povezanim s energijom.

21. Vijeće prepoznaje da klimatske promjene, gubitak bioraznolikosti, dezertifikacija, onečišćenje i uništavanje okoliša predstavljaju sve veći rizik za ljudsku, državnu i regionalnu sigurnost te da mogu pogoršati pokretače sukoba i dinamiku, kao i dimenzije nestabilnosti. Vijeće ponovno potvrđuje da je njegov diplomatski angažman u području voda instrument za postizanje mira, sigurnosti i stabilnosti. Vijeće također prepoznaje znatan jaz u financijskim sredstvima za borbu protiv klimatskih promjena koja su dostupna nestabilnim državama i državama pogođenima sukobima. Pozdravlja zajedničko izvješće za razdoblje 2020. – 2022. o napretku Plana za klimatske promjene i obranu i koncepta za integrirani pristup klimi i sigurnosti i podsjeća na Zaključke Vijeća o ženama, miru i sigurnosti iz studenoga 2022. Vijeće naglašava važnost uključivanja poveznice klime, mira i sigurnosti u vanjsku politiku i djelovanja EU-a, među ostalim u analize, uključive procese smanjenja rizika od katastrofa i klimatskih promjena i anticipatorno djelovanje, provedbu izgradnje mira, posredovanje, sprečavanje sukoba, razvojnu suradnju, financiranje borbe protiv klimatskih promjena i klimatsku diplomaciju, uključujući posebnu diplomaciju u području voda. Vijeće poziva Visokog predstavnika na jačanje EU-ovih analitičkih kapaciteta te kapaciteta za rano upozoravanje i strateško predviđanje, promicanje poveznice klime, mira i sigurnosti te na pravodobno upozoravanje i analizu rizika povezanih s klimom.
22. Vijeće pozdravlja namjeru Visokog predstavnika i Komisije da predstavie zajednički prijedlog kako bi se EU-u omogućilo da bolje sprečava sveobuhvatne sigurnosne i obrambene posljedice klimatskih promjena i uništavanja okoliša te da njima bolje upravlja. Vijeće također pozdravlja i potiče pojačanu suradnju s drugim međunarodnim i regionalnim organizacijama kao što su Ujedinjeni narodi, NATO, OEES i Afrička unija te s partnerskim zemljama, u skladu s institucionalnim okvirom EU-a i uz potpuno poštovanje autonomije EU-a u donošenju odluka.

23. Vijeće ponovno potvrđuje da je glavni cilj vanjske energetske politike EU-a poduprijeti, pojačati i ubrzati trenutačnu globalnu energetska tranziciju kao ključni element postizanja klimatske neutralnosti. Ubrzana uključiva i pravedna energetska tranzicija ujedno je i ključno rješenje kojim se osigurava energetska sigurnost i univerzalan pristup sigurnoj, održivoj i cjenovno pristupačnoj energiji u EU-u i partnerskim zemljama diljem svijeta uz istodobno smanjenje emisija stakleničkih plinova.
24. Vijeće prima na znanje Zajedničku komunikaciju o „vanjskom djelovanju EU-a u području energetike u svijetu koji se mijenja” kao bitan element plana REPowerEU koji je predložila Komisija kao odgovor na energetska krizu uvelike uzrokovanu ruskim agresivnim ratom protiv Ukrajine i činjenicom da se Rusija služi energijom kao oružjem protiv EU-a i partnerskih zemalja. EU i njegove države članice nastavit će ograničavati utjecaj ruskog agresivnog rata na energetska sigurnost i cjenovnu pristupačnost energije u trećim zemljama, posebno onim najranjivijima.
25. U okviru energetske diplomacije EU-a aktivno će se podupirati provedba relevantnih sankcija i uvođenje mehanizma gornje granice cijena ruske nafte i naftnih derivata.
26. Vijeće poziva Visokog predstavnika i Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama poboljšaju komunikaciju, koordinaciju i partnerstva s trećim zemljama u skladu s prioritetima navedenima u nastavku. Novim energetska partnerstvima trebalo bi dopuniti postojeću suradnju u području energetike s ključnim partnerima, uz istodobno očuvanje otpornosti, konkurentnosti i domaćih resursa EU-a.
27. U okviru energetske diplomacije EU-a promicat će se sve veće prihvaćanje i sustavna integracija energije iz obnovljivih izvora koja uzima u obzir probleme u pogledu opskrbe vodom i okoliša te elektroenergetska povezanost. Promicat će i uvođenje sigurnih i održivih tehnologija s niskom razinom emisije ugljika.

28. U okviru energetske diplomacije EU-a promicat će se razvoj transparentnih i nenarušenih globalnih tržišta vodika utemeljenih na pravilima i pouzdanim međunarodnim standardima i programima certifikacije.
29. Vijeće prepoznaje ključnu ulogu energetske učinkovitosti i uštede energije te poziva Visokog predstavnika i Komisiju da ubrzaju djelovanja usmjerena na to da ta dva elementa postanu globalni prioritet te da razmotre mogućnost pokretanja posebne inicijative, nadovezujući se na postojeće međunarodne napore, uz pojačanu bilateralnu suradnju.
30. Vijeće ističe potrebu za ulaganjima u industrijske procese i lance vrijednosti koji su sve više kružni i kojima se potpomaže tranzicija prema klimatskoj neutralnosti u sektorima u kojima je teško smanjiti emisije. Vijeće nadalje ističe važnost kontinuiranih inovacija, posebno u području tehnologija koje su ključne za postizanje klimatske neutralnosti, te podupire daljnje jačanje bilateralnih strateških istraživačkih partnerstava i suradnje u okviru globalnih foruma kao što su Misija za inovacije i ministarski forum za čistu energiju. EU će surađivati s međunarodnim partnerima na reformi regulatornih okvira, nastojat će ojačati tehnološko vodstvo poduzeća iz EU-a, podupirat će usvajanje standarda EU-a na svjetskoj razini te promicati pravedan i neometan pristup poduzeća EU-a međunarodnim tržištima za resurse i tehnologije kako bi se održala konkurentnost i izbjegle nove ovisnosti.

31. Vijeće smatra da ovisnost o fosilnim gorivima zemlje čini osjetljivima na volatilnost tržišta i geopolitičke rizike te, iako priznaje prijelaznu ulogu prirodnog plina, da prijelaz na klimatski neutralno gospodarstvo zahtijeva da se fosilna goriva s nesmanjenim emisijama postupno ukinu na svjetskoj razini, kako je utvrdio IPCC, i da potrošnja fosilnih goriva s nesmanjenim emisijama već u kratkom roku dosegne vrhunac. EU će sustavno promicati i pozivati na globalni prelazak na energetske sustave u kojima se ne upotrebljavaju fosilna goriva s nesmanjenim emisijama znatno prije 2050. U tom pogledu Vijeće podsjeća na obvezu preuzetu na konferenciji COP 26 da se postupnim smanjenjem okonča proizvodnja energije iz ugljena s nesmanjenim emisijama te poziva na odlučan i pravedan prijelaz prema klimatskoj neutralnosti u cijelom svijetu, uključujući postupno ukidanje ugljena s nesmanjenim emisijama u proizvodnji energije i, kao prvi korak, da se odmah prekine financiranje nove infrastrukture za ugljen u trećim zemljama.
32. Uz uvažavanje potrebe za pružanjem ciljane potpore najranjivijim skupinama, energetsom diplomacijom EU-a promicat će se globalno postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva štetnih za okoliš koje ne doprinose pravednoj tranziciji prema klimatski neutralnim energetske sustavima. Vijeće pozdravlja napredak postignut u okviru inicijative Svjetske trgovinske organizacije za reformu subvencija za fosilna goriva.

33. Ukupan uvoz fosilnih goriva iz Rusije u EU znatno se smanjio tijekom posljednjih nekoliko mjeseci. U tom kontekstu energetske diplomacije EU-a poduprijet će se hitni napori za jačanje i zaštitu energetske sigurnosti EU-a, izbjegavajući pritom nove ovisnosti, što je potrebno kako bi se očuvala konkurentnost EU-a te da bi se građanima osigurala cjenovno pristupačna energija. Iako su u neposrednom i srednjoročnom razdoblju potrebni hitni koraci za daljnju diversifikaciju opskrbe prirodnim plinom, Vijeće podsjeća da, posebno s obzirom na zajedničko djelovanje država članica u pogledu uštede energije i ubrzano uvođenje obnovljivih izvora energije, nema potrebe za time da se u cijelosti zamijeni nekadašnji obujam uvoza ruskog prirodnog plina. Kako bi se podržao cilj energetske raznolikosti u okviru plana REPowerEU, energetske diplomacije EU-a podupirat će se komunikacija i koordinacija s pouzdanim proizvođačima prirodnog plina i velikim potrošačima, promicati relevantna infrastruktura, međusobno povezivanje te transparentna, otvorena i likvidna energetska tržišta koja se temelje na pravilima. Energetske diplomacije EU-a podupirat će se EU-ov mehanizam zajedničke nabave u okviru platforme EU-a za energiju, uključujući ugovorne stranke Energetske zajednice, pri čemu će se posebna pozornost posvetiti energetske sigurnosti i otpornosti tih partnera. Energetske diplomacije EU-a također će se, prema potrebi, podupirati tekući napori zahvaćenih država članica za diversifikaciju opskrbe nuklearnim gorivom.
34. Vijeće naglašava da se u okviru napora EU-a za diversifikaciju fosilnih goriva ne bi smjeli ugroziti dugoročni ciljevi klimatske neutralnosti na svjetskoj razini i te da bi se njima trebalo izbjegavati stvaranje ovisnosti o fosilnim gorivima i neupotrebljive imovine. U okviru napora za diversifikaciju trebala bi se dati prednost upotrebi postojeće infrastrukture za fosilna goriva, uz naglašavanje njezina potencijala za prenamjenu, te bi oni trebali uključivati sustavne mjere za smanjenje emisija metana. Vijeće posebno podsjeća na vrijednost koju sustavi za trgovanje koji se temelje na hvatanju metana, kao što je program „Vi prikupljate – mi kupujemo”, imaju u pogledu klime i energetske sigurnosti. Vanjsko djelovanje EU-a u području energije usmjereno je na povezivanje napora za diversifikaciju fosilnih goriva s dugoročnim partnerstvima za energetske tranziciju.

35. Vijeće naglašava potrebu za podupiranjem međunarodnih napora za smanjenje utjecaja postojeće infrastrukture za fosilna goriva, među ostalim crnog ugljika, na okoliš i klimu. U tom će kontekstu EU, zajedno sa SAD-om i drugim partnerima, nastaviti promicati i razvijati mjere u okviru globalne obveze smanjenja emisija metana. Vijeće u tom pogledu pozdravlja razvoj sustava uzbunjivanja i odgovora na metan, koji je razvio međunarodni opservatorij za emisije metana. Vijeće poziva Visokog predstavnika i Komisiju da nastave s radom na Zajedničkoj izjavi uvoznika i izvoznika energije o smanjenju emisija stakleničkih plinova iz fosilnih goriva.
36. Kako bi se zajamčila energetska sigurnost u predstojećim desetljećima, Vijeće naglašava potrebu za jačanjem i diversifikacijom globalnih lanaca opskrbe održivim sirovinama potrebnima za energetske tranzicije te sa zanimanjem iščekuje prijedlog Komisije o aktu o kritičnim sirovinama, uzimajući u potpunosti u obzir njegove geopolitičke dimenzije.
37. U okviru energetske diplomacije EU-a nastaviti će se promicati i podupirati najviši standardi nuklearne sigurnosti, zaštite okoliša i transparentnosti na regionalnoj razini, u neposrednoj blizini granica EU-a te na svjetskoj razini.
38. Vijeće podsjeća na hitnu potrebu za rješavanjem problema energetske siromaštva i za pružanjem univerzalnog pristupa energiji u skladu sa 7. ciljem održivog razvoja, upotrebom inovativnih modela financiranja i tehnologija s posebnim naglaskom na elektrifikaciji ruralnih područja, uključujući decentralizirane energetske sustave, i na izazovu čistog kuhanja. Vijeće sa zanimanjem iščekuje preispitivanje 7. cilja održivog razvoja na političkom forumu na visokoj razini 2023. i na drugom sastanku na vrhu o ciljevima održivog razvoja.

39. Vijeće naglašava potrebu za osiguravanjem djelotvorne multilateralne strukture i mehanizama upravljanja kojima se potiče uključiva i pravedna globalna energetska tranzicija u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma te podsjeća na ranije izjave kojima se podupiru tekući procesi reformi uz istodobno ograničavanje daljnje fragmentacije inicijativa.
40. Vijeće prepoznaje da će energetska tranzicija prema klimatskoj neutralnosti, ako se provodi traženom brzinom, imati znatan utjecaj na društva, gospodarstva i geopolitiku na svjetskoj razini. U okviru vanjske politike EU-a nastaviti će se jačati sposobnost predviđanja novih sigurnosnih i geopolitičkih izazova te će se u tom kontekstu prema potrebi surađivati s partnerima iz trećih zemalja i relevantnim međunarodnim inicijativama i organizacijama, kao što su IRENA i OECD.
41. Vijeće će zajedno s Visokim predstavnikom i Komisijom nastaviti jačati postojeće i pokretati nove načine suradnje s partnerskim zemljama, civilnim društvom te inicijativama za mlade i žene, s ciljem povećanja djelovanja u području klime na regionalnoj, nacionalnoj i podnacionalnoj razini, naglašavajući načelo solidarnosti i UN-ov pristup „ne zaboravimo nikoga”. U tom pogledu Vijeće podsjeća na svoje zaključke iz listopada 2022. o važnosti poštovanja i promicanja ljudskih prava, prava na zdravlje, prava na čist, zdrav i održiv okoliš, prava autohtonih naroda kako su navedena u Deklaraciji UN-a o pravima autohtonih naroda, prava lokalnih zajednica, migranata, djece, osoba s invaliditetom i osoba u ranjivom položaju, kao i rodne ravnopravnosti i potpunog ostvarivanja svih ljudskih prava žena i djevojčica te njihova osnaživanja pri poduzimanju mjera za borbu protiv klimatskih promjena.

42. Vijeće je predano promicanju rodno osjetljivog pristupa djelovanju u području klime, koji se temelji na ljudskim pravima, promicanju socijalne pravde, pravednosti i uključivosti, u globalnom prijelazu na klimatsku neutralnost te potpunom, ravnopravnom i smislenom sudjelovanju i uključenosti žena u donošenju odluka o klimatskim pitanjima kao i potpunom ispunjavanju naših obveza u pogledu ljudskih prava pri poduzimanju mjera za borbu protiv klimatskih promjena. EU će također nastaviti podupirati smislenu uključenost mladih i djece u postupke donošenja odluka o pitanjima klimatskih promjena, kao i obrazovanje o klimi i podizanje javne svijesti o klimatskim promjenama. Vijeće pozdravlja činjenicu da su Vijeće UN-a za ljudska prava i Opća skupština UN-a priznali da je pravo na čist, zdrav i održiv okoliš ljudsko pravo. EU će aktivno sudjelovati u raspravama o unapređivanju tog prava te će promicati uključenost i nediskriminaciju. Vijeće prepoznaje doprinos boraca za ljudska prava u području okoliša, koji se suočavaju s dosad nezabilježenim razinama prijetnji i napada.
43. Vijeće poziva Visokog predstavnika, Komisiju i sve države članice da kao politički prioritet jačaju klimatsku i energetske diplomaciju EU-a poboljšanjem koordinacije, razmjenom informacija i jačanjem delegacija EU-a i veleposlanstava država članica te relevantnih EU-ovih i međunarodnih mreža i radnih skupina. Vijeće potiče misije i regionalne inicijative EU-a i država članica za informiranje o klimi, uključujući one zajedničke, posebno uoči konferencije COP 28 i globalnog pregleda stanja. Vijeće naglašava potrebu za povećanom koordinacijom kako bi se odgovorilo na pogrešne informacije i kampanje dezinformiranja kojima se nastoji diskreditirati djelovanje EU-a. Vijeće će redovito pratiti zajednički rad na koordinaciji i poboljšavanju utjecaja klimatske i energetske diplomacije EU-a te poziva Visokog predstavnika i Komisiju da ojačaju svoje kapacitete namijenjene klimatskoj i energetskej diplomaciji EU-a.
44. EU i njegove države članice zahvaljuju egipatskoj vladi na domaćinstvu konferencije COP 27 u Sharm El-Sheikhu i raduju se suradnji s Ujedinjenim Arapskim Emiratima, koji će predsjedati konferencijom COP 28, i svim partnerima na postizanju uspješnog i ambicioznog ishoda konferencije COP 28.